

Erhvervs- og vækstministeriet

26. april 2018

Att. Marc Yang Lauridsen mgl@em.dk og
Tanja Højrup THH@kfst.dk

Sag: FO-18/10599-2

/CST

Direkte tlf.: +45 41 71 50 54

Høring vedr. EU-Kommissionens "New Deal for Consumers"

Forbrugerombudsmanden takker for den modtagne høring af 13. april 2018 vedr. EU-Kommissionens forbrugerpakke, "New Deal for Consumers", der består af følgende direktiver:

- Ændringsdirektivet: [Directive on better enforcement and modernisation of EU consumer protection rules](#) (ændrer direktiverne: 93/13/EØF om urimelige aftalevilkår, 98/6/EF om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med angivelse af priser på forbrugsvarer, 2005/29/EF om urimelig handelspraksis og forbrugerrettighedsdirektivet 2011/83/EU)
- Kommissionens forslag: [Directive on representative actions for the protection of the collective interests of consumers](#)

Den samlede forbrugerpakke indeholder en række markante og omfattende forbrugerpolitiske initiativer. Det kræver derfor en nøje undersøgelse samt nærmere afklaring og analyse – herunder i forhold forslagenes udvikling under de forestående forhandlinger i rådsregi – forinden Forbrugerombudsmanden kan fastlægge sin endelige holdning til de foreslåede tiltag.

På nuværende tidspunkt har vi dog følgende foreløbige bemærkninger:

Vedr. forslaget til ændring af direktiv 93/13/EF om urimelige kontraktsvilkår:

Forslaget om, at overtrædelse af national implementeringslovgivning vedr. direktivet skal straffelægges, er nyt.

Forbrugerombudsmanden hilser som udgangspunkt forslaget velkommen, herunder forslaget om hvilke kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse.

FORBRUGEROMBUDSMANDEN
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 41 71 51 51
Fax 41 71 51 61
CVR-nr. 10 29 48 19
EAN-nr. 5798000018006
forbrugerombudsmanden@kfst.dk
www.forbrugerombudsmanden.dk

ERHVERVS MINISTERIET

Medlem af International Consumer
Protection & Enforcement Network
(ICPEN)
www.icpen.org

Vedr. forslaget til ændring af direktiv 98/63/EF om angivelse af pris-mærkning:

Forslaget om, at overtrædelse af national implementeringslovgivning vedr. direktivet skal strafbelægges, er nyt.

Direktivet er i dansk ret gennemført ved bekendtgørelse 1696 af 14. december 2017 om oplysning om salgspris og enhedspris for forbrugsvarer. Overtrædelse af en række af bekendtgørelsens bestemmelser er allerede strafbelagt, og vi går ud fra, at direktivet ikke vil medføre ændringer af hvilke bestemmelser i bekendtgørelsen, der skal strafbelægges.

Nyt er dog direktivets forslag om hvilke kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse. Vi hilser dette forslag velkommen.

Vedr. forslaget til ændring af direktiv 2005/29/EF om urimelig handelspraksis:

- Forbrugerombudsmanden kan støtte forslaget om ændring af direktivets artikel 3, nr. 5 vedr. beskyttelse mod vildledende handelspraksis mv. i forbindelse med dørsalg og salgsudflugter.
- Forbrugerombudsmandens administrative praksis har ikke identificeret et behov for den foreslåede tilføjelse i direktivets art. 6, stk. 2 (c), om at det er vildledende at markedsføre et produkt som identisk med samme produkt som markedsføres i andre lande, hvis produktsammensætningen ikke er ens i alle medlemsstater. Forslaget må ses som en udløber af debatten i 2017 om ”dual food quality”, hvor en række medlemsstater – især i de tidligere østeuropæiske lande – mente, at flere internationalt brandede produkter, havde en ringere kvalitet i visse lande end i andre, uagtet produktet havde samme navn.

Desuden bemærkes, at den foreslåede tilføjelse på grund af sin kasuistiske karakter snarere hører hjemme i direktivets bilag I om særlige former for vildledende handelspraksis, der må anses for vildledende, end i en af direktivets hovedbestemmelser, der skal underkastes en konkret vurdering

- Forslaget til ny artikel 11 a om civilretlige konsekvenser – herunder både vedr. opsigelse af aftaler og mulighed for erstatning – ved overtrædelse af direktivet om urimelig handelspraksis er en nyskabelse set i forhold til den danske retstradition for adskillelse af den civilretlige og offentligretlige forbrugerbeskyttelse.

Konsekvenserne og rækkevidden af forslaget, herunder i forhold til Forbrugerombudsmandens tilsyn i medfør af markedsføringsloven og Forbrugerombudsmandens mulige rolle i forbindelse med Kommissionens forslag til ændring af forbudsdirektivet, kræver yderligere oplysninger og en indgående undersøgelse, forinden endelig stillingtagen er mulig.

- Vi kan som udgangspunkt støtte forslaget til ændring af direktivets artikel 13 om straf for overtrædelse af national implementeringslovgivning, samt om hvilke kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse.

Det vil være en nyskabelse i forhold til den danske markedsføringslov, at det af selve lovteksten – som det også gør sig gældende ved de fremsatte forslag til ændring af direktivet om urimelige kontraktvilkår og ændring af prismærkningsdirektivet – vil skulle fremgå, hvilke kriterier der skal tages hensyn til ved udmåling af straffens størrelse.

Ikke desto mindre finder vi forslaget hensigtsmæssigt og kan særligt støtte forslaget om, at der bl.a. skal lægges vægt på selskabets omsætning ved fastlæggelse af bøden.

- Forbrugerombudsmanden kan støtte forslaget til ændring af nr. 11 i direktivets bilagsliste, således at bestemmelsen også kommer til at omfatte online søgeresultater, samt at det udtrykkeligt kommer til at fremgå, at "*paid placement*" er vildledende med mindre den kommercielle hensigt tydeligt er tilkendegivet.

Vedr. forslaget til ændring af forbrugerrettighedsdirektivet 2011/83/EU:

- Forslaget til ny artikel 6a i forbrugerrettighedsdirektivet indeholder oplysningskrav vedrørende aftaler indgået på online markedspladser. Forbrugerombudsmanden støtter forslaget. Det fremgår imidlertid ikke umiddelbart af artiklen, hvordan oplysningerne skal gives. Det vil være hensigtsmæssigt, at oplysningerne gives på en klar, forståelig og tydelig måde, særligt oplysningerne nævnt i litra b – d.
- Forslagets artikel 2 (7) (a) giver den erhvervsdrivende mulighed for at tilbageholde købesummen mv., indtil den erhvervsdrivende har modtaget varen retur fra forbrugeren. Formålet med ændringen af forbrugerrettighedsdirektivets artikel 13 (3) er, at den erhvervsdrivende skal have mulighed for at undersøge varen, inden købesummen mv. tilbagebetales. Forbrugerombudsmanden finder

det hensigtsmæssigt, at det præciseres, hvor lang tid den erhvervsdrivende maksimalt har til at undersøge varen, f.eks. ved at præcisere, at den erhvervsdrivende skal tilbagebetale købesummen mv. senest 14 dage efter, at varen er modtaget retur. I forbindelse hermed henvises til fristen i artikel 13 (1).

- Forbrugerombudsmanden hilser som udgangspunkt forslaget vedrørende sanktioner velkommen, herunder forslaget om hvilke kriterier, der skal indgå ved vurdering og udmåling af straffens størrelse.
- Særligt for så vidt angår *afgivelse af data* udvider forslaget til ny artikel 2, 6, 11 og 16-18 forbrugerrettighedsdirektivets anvendelsesområde og sidestiller afgivelse af data med øvrige betalingsmidler.

Forbrugerombudsmanden er enig i, at data er af stigende økonomisk værdi for virksomheder. Af den grund kan afgivelse af data ikke betragtes som omkostningsfrit for forbrugeren. Forbrugerombudsmanden støtter derfor, at direktivet anser afgivelse af data som en betaling.

Det er imidlertid vor opfattelse, at direktivforslaget er uklart på en række punkter. Det gælder særligt i forhold til:

- hvornår afgivelse af data sidestilles med en betaling, og hvornår det ikke gør,
 - hvornår undtagelserne nævnt sidst i artikel 2, 16 og 18, finder anvendelse [*except where...*],
 - hvordan fortrydelsesretten i praksis skal anvendes, hvor der er sket betaling med data.
- Forbrugerombudsmanden finder desuden, at der kan rejses spørgsmål om, hvordan afgivelse af data som betaling for adgangen til en tjeneste hænger sammen med persondataforordningens betingelse om, at et samtykke til behandling af data skal være frivilligt (persondataforordningens artikel 7,4).

På nuværende tidspunkt har Forbrugerombudsmanden ikke yderligere bemærkninger til forslaget til ændring af forbrugerrettighedsdirektivet.

Vedr. forslaget til nyt direktiv om kollektive søgsmål til beskyttelse af forbrugernes økonomiske interesser (forbudsdirektivet)

Forud for direktivforslagets fremsættelse har Kommissionen ved en spørgeskemaundersøgelse i oktober 2017 stillet forbrugerbeskyttel-

sesmyndigheder, erhvervs- og forbrugerorganisationer m.v. en række spørgsmål vedr. det nuværende forbudsdirektiv samt behovet for en ændring heraf.

Forbrugerombudsmanden tilkendegav i den forbindelse, at vi efter ikrafttrædelse af forordning 2006/2004/EF om håndhævelsessamarbejde (CPC-forordningen) fandt, at forbudsdirektivet, der har det samme materielle dækningsområde som håndhævelsesforordningen, havde mistet sin praktiske betydning, og i øvrigt stort set ikke havde været anvendt i hele direktivets levetid. Vi fandt derfor ikke behov for at revitalisere forbudsdirektivet, men fandt at en styrket håndhævelse af forbrugerlovgivningen burde ske inden for rammerne af CPC-forordningen.

Ved fremsættelsen forslaget til nyt forbudsdirektiv omfatter dette imidlertid ikke alene – og som det hidtidige forbudsdirektiv – søgsmål med påstand om nedlæggelse af forbud mod vildledende markedsføringsaktiviteter mv., men også søgsmål med påstand om erstatning og anden form for godtgørelse for allerede stedfundne, vildledende aktiviteter.

Forslaget må formentlig og bl.a. ses på baggrund af, at den nye håndhævelsesforordning 2017/2394, ikke – som oprindelig foreslået af Kommissionen – indeholder krav om, at håndhævelsesmyndighederne i CPC-samarbejdet skal kunne rejse erstatningskrav, men alene oplyse om civilretlige klagemuligheder.

Forslaget giver imidlertid anledning til en række betænkeligheder – både i forhold til det principielle spørgsmål som søgsmål vedrørende civilretlige krav med hjemmelsgrundlag i en offentligretlig overtrædelse, uanset om der samtidig foreligger en erstatnings- eller aftaleretlig overtrædelse, jf. bemærkningerne vedr. forslaget til ændring af handelspraksisdirektivet, og i forhold til forslaget om, at der i visse tilfælde skal betales ”godtgørelser” som supplement til eller i stedet for egentlige erstatningskrav.

Hertil kommer spørgsmålet om administrative myndigheders (i Danmark fx Forbrugerombudsmandens) rolle i forbindelse med søgsmål fra ”qualified entities” (fx Forbrugerrådet) – jf. bl.a. den foreslåede godkendelsesprocedure for administrative myndighed af udenretlige forlig mellem en ”qualified entity” og en erhvervsdrivende og den administrative myndigheds eventuelle *pligt* til i givet at behandle sådanne sager i det hele taget, ikke mindst set i lyset af Forbrugerombudsmandens prioriteringsadgang.

Det bemærkes i den forbindelse, at det er uklart, om Forbrugerombudsmanden, som er udpeget som kompetent myndighed i Danmark

vedr. det nuværende forbudsdirektiv, også vil kunne udpeges som "qualified entity" i medfør af direktivforslagets artikel 4. Det bemærkes, at Kommissionen ved spørgeskemaundersøgelsen forud for direktivforslagets fremsættelse, jf. ovenfor, har oplyst, at offentlige håndhævelsesmyndigheder ikke kan anses som "qualified entities".

Yderligere finder vi det såvel samfundsmæssigt som samfundsøkonomisk uhensigtsmæssigt, hvis et organ udstyres med visse håndhævelsesbeføjelser, medens et andet organ udstyres med andre beføjelser vedrørende håndhævelse af den samme overtrædelse. Medlemsstaterne bør derfor have en stor grad af frihed til selv at bestemme hvilke organer og myndigheder, der ud fra et samlet hensigtsmæssighedssynspunkt udstyres med hvilke beføjelser.

I lyset af ovenstående finder vi ikke at kunne udtale os nærmere om forslaget, før vi har haft lejlighed til at studere det på dansk og foretaget en analyse af, hvilken betydning det i givet fald vil have for Forbrugerombudsmandens tilsynsvirksomhed.

Afslutningsvis bemærkes, at vi ser frem til at følge forhandlingerne om "New Deal-pakken" både i rådsregi og den nationale beslutningsprocedure og forbeholder os ret til at komme med yderligere bemærkninger undervejs.

Med venlig hilsen
På Forbrugerombudsmandens vegne

Carsten Strøjer
Specialkonsulent